

LUCKAN

30ÅR

LUCKAN – 30 år av kultur på svenska i Finland

Barnkultur s. 17

UngInfo s. 18

Integration s. 19

INNEHÅLL

Luckan Helsingfors	2-3
Luckan Borgå	4
Luckan Karleby	5
Luckan Kyrkslätt.....	6
Luckan Lahtis	7
Luckan Raseborg.....	8
Luckan Sydösterbotten.....	9
Luckan Tammerfors.....	10
Luckan Åbo	11
Luckan Uleåborg.....	12

Intervjuer

Kjell Herberts.....	13
Carita Lundin.....	14
Greta Storlund.....	15
Nina Gran	16
Barnkultur.....	17
UngInfo	18
Integration	19
Milstolpar	20

En kråksång för Nordens barn har skapats inom ramarna för projektet ”Barnens rätt på jorden här i Norden”. Boken är skriven av Annika Sandelin och illustrerad av Linda Bondestam. På bilden barnkulturkoordinator Linda Sundberg och Annika Sandelin. (Foto: Jonny Forsman)

LUCKAN HELSINGFORS

Luckankonceptet fyller 30 år – En gemensam röst för Svenskfinland

Det svenska informations- och kulturcentret LUCKAN grundades i april 1992 på initiativ av Nylands svenska landskapsförbund (idag Sydkustens landskapsförbund) och Mellannyländprojektet. Avsikten var att skapa en finlandssvensk informationservice- och träffpunkt för att betjäna de 70 000 svensk- och tvåspråkiga invånarna i Mellannyländ. Det handlade om att kunna ge konkret betjäning om kultur- och samhällsinformation på svenska och utveckla verksamheten enligt de finlandssvenska besökarnas behov.

Servicepunkten, en informationslucka inne i Svenska Teaterns foajé, intill biljettluckan, fick namnet Luckan. Sedan dess har mycket hänt och idag finns Luckan på hela 11 orter i landet.

Luckan Helsingfors – något för var och en

Luckan rf driver Luckan Helsingfors, det finlandssvenska informations- och kulturcentret, som betjänar befolkningen i huvudstadsregionen på svenska men även på andra språk.

Luckan Helsingfors har sina lokaler på Georgsgatan 27, mitt i stadskärnan, där man kan samlas, erhålla vägledningstjänster och ta del av ett brett utbud av evenemang och utställningar. LillaLuckan fungerar som aktivitetscenter för barnen och deras familjer med allehanda program för vår yngre publik.

Luckan fungerar som ett allaktivitetscenter för regionens invånare, inflyttare och besökare i alla åldrar. Luckans verksamheter består av samhälleliga och kulturella samarbeten och strävanden, utvecklande och upprätthållande av många centrala finlandssvenska digitala tjänster, såsom *kulturforum.fi*, *arligtalati.fi*, *tillgangligt.fi*, *fyrk.fi* med flera.

Luckan i Helsingfors verkar också som samarbetspart i olika projektsatsningar, sociala aktiviteter samt pedagogiska och kulturella utvecklingsprogram. Föreningen finansierar sin verksamhet främst i form av olika projektbidrag.

Luckan info och digitala tjänster

Luckans informationstjänst betjänar i samhälleliga frågor i centret och på nätet. Luckan utvecklar och upprätthåller en mängd webbtjänster, för att sprida information om allt från kulturevenemang till stödtjänster och finansieringsmöjligheter såsom *kulturforum.fi*, *fyrk.fi*, *fritid.fi* mm.

Luckan kultur

Luckans evenemangs- och programverksamhet synliggör och betjänar den finlandssvenska kulturen i huvudstadsregionen. Kulturutbudet består av allt från utställningar, konserter, författar- och bokpresentationer till diskussioner kring aktuella samhällsteman ofta i form av samarbeten med övriga aktörer.

Luckan barnkultur

Luckan har en egen LillaLuckan, som är välbesökt, och vi arrangerar många olika slag av kultur- och konstevenemang och verkstäder för vår yngre publik, ordnar familjecaféer och fritidsverksamhet för barn och unga i samråd med andra organisationer, fortbildning inom barnkultur och tillgänglighetsfrågor. Luckan barnkultur koordinerar barnaktiviteter för Luckan i landet.

Luckan UngInfo

Luckans ungdomsverksamhet UngInfo erbjuder information, vägledning och utbildningar för unga i åldern 13–29 år. Bland annat upprätthåller UngInfo stödchatten Årligt talat och håller workshoppar i skolor runt om i Svenskfinland. Hemsidan *unginfo.fi* samlar information om lokala, nationella och digitala tjänster för unga på svenska. Vi arbetar också med informationsförmedling och fortbildningar för professionella i ungdomssektorn.

Luckan Integration

Luckan Integration erbjuder information och rådgivning, workshops, sociala möten och mentorskap för invandrare. Vi har specialkompetens kring integration på svenska i huvudstadsregionen. Vi finns tillgängliga i Helsingfors, Esbo, Kyrkslätt och Borgå samt via nätet i form av vägledningsinformationstjänster.

”Om Luckan inte fanns så skulle vi förmodligen ha en pågående diskussion i Svenskfinland om att konsolidera, samarbeta och sprida information om finlandssvensk kultur och Svenskfinland.”

CITAT: KJELL HERBERTS, SAMHÄLLSFORSKARE

Luckan i Helsingfors och föreningen Luckan rf

Föreningen Luckan rf leder Luckanverksamheten i Helsingfors och fungerar som paraply för Luckannätverket, och är den grundande Luckan.

Luckan blev den **självständiga föreningen Luckan rf år 2001**. De grundande organisationerna var Föreningen Konstsamfundet, Sydkustens landskapsförbund, Svenska Studieförbundet, Svenska kulturfonden och Samfundet Folkhälsan.

Idag består föreningen av följande medlemmar, varav de flesta upprätthållare av Luckan är medlemmar i föreningen; Föreningen för svenska i Lahtis rf, Kulturföreningen Grand rf, Kyrkslättnejdens ungdomsförbund KNUF rf, Nordens Hus – Pohjolan Talo rf Tammerfors, Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur SÖFUK, Sydkustens landskapsförbund rf, Samfundet Folkhälsan och Västnyländska Kultursamfundet rf.

Föreningen Luckans **syfte är att främja svenskspråkig samhällelig och kulturell verksamhet i Finland**; att samla och sprida information om kulturella och sociala tjänster och aktiviteter, för att öka deras tillgänglighet för en bred allmänhet och grupper med särskilda behov. Föreningen skall verka för att främja liknande verksamhet på andra orter i Svenskfinland.

Föreningen Luckan erbjuder ett mångsidigt utbud av informations-, väglednings-, kultur- och digitala tjänster riktat till olika målgrupper. Luckan administrerar även projektverksamhet, lokalt, regionalt samt nationellt. Luckan fungerar inte bara som informationspunkt och mötesplats utan bjuder också allmänheten på ett stort utbud av verksamheter, lokalt, regionalt och nationellt samt till och med över landsgränserna.

LUCKAN
HELSINGFORS

Besök oss:
Georgsgatan 27,
Helsingfors

Kontakta oss:
info@luckan.fi
050 521 0080

LUCKAN 30 ÅR

Texter: Jessica Lerche, Mona Salama m.fl.
Bilder: Luckans arkiv mm.
Formgivning: ADD/Christian Willför

Upplaga: 5000 tryckta exemplar
Distribution via HBL365
Ansvarig utgivare: Föreningen Luckan rf

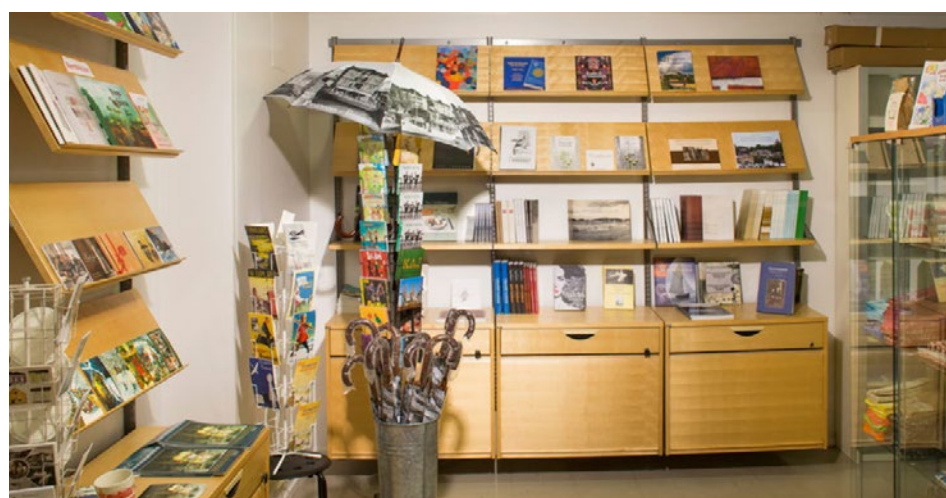
Utgåvan av denna tidning har vänligen stötts av Eugène, Elisabeth och Birgit Nygréns stiftelse, stiftelsen Emilie och Rudolf Gesellius fond samt Harry Schaumans stiftelse. Stort Tack!
Pärmfoton: Fredrik Enges, Elin Sundell, Wilhelm Öhman, Eva Persson

Färgbud för bebisar.

Borgå Konstskolas vernissage.

Luckan Borgå erbjuder något för envar.

LUCKAN BORGÅ

Luckan Borgå är ett finlandssvenskt vardagsrum, alldeles vid Borgå torg. Luckan är verksam i Kulturhuset Grand och drivs av Kulturföreningen Grand. Luckan i Borgå öppnades 1999 i Kulturföreningens regi samtidigt som föreningens verksamhet inleddes.

Luckan är belägen i Kulturhuset Grands aula. Här finns konstutställningar, en livligt besökt tidningsläshörna samt en aktiv bokbytarhylla. Luckan och aulan besöks dagligen av människor som kommer in för att läsa dagens tidning. I vårt utbud finns tidningarna Östnyland, Uusimaa, Nya Östis och Hufvudstadsbladet. Vi vill kunna erbjuda alla våra kunder möjligheten att läsa dagens tidning. Vår bokbytarhylla besöks också flitigt och många av våra kunder kommer in varje vecka för att kolla om det kommit in någonting nytt i hyllan.

Luckan har öppet vardagar klockan 10–17 samt en timme innan kvälls- och veckoslutsevenemang. Verksamheten i Luckan shopen utgörs av information och rådgivning, biljettförsäljning samt försäljning av lokala produkter. Vi erbjuder biljetter till evenemang över hela landet via biljettsystemen Ticketmaster, Lippu.fi, NetTicket, Tiketti samt Grands eget biljettsystem.

Vi säljer även lokala produkter, främst med finlandssvensk anknytning, såsom Borgå Konstskolas produkter, smycken och hantverk. Vi har också en hel del böcker och publikationer till salu. Vi vill speciellt hjälpa lokala författare, som kanske inte har stöd av ett stort förlag, med att få synlighet för sina böcker.

Vi på Luckan Borgå är måna om att möta våra kunder med låg tröskel och ställer oss till förfogande för att hjälpa till med att förverkliga olika kultursatsningar.

"Något för alla"

Luckan Borgå har barn och unga i fokus, men vi vill förstås erbjuda kultur även till andra åldersgrupper och strävar till att "ha något för alla" i vårt programutbud. Vår barnkulturverksamhet består av kulturevenemang, verkstäder, utställningar och av att skapa en mötesplats för barn och familjer. Målsättningen med barnkulturverksamheten är att lyssna och ta hänsyn till barn och unga samt att värna om konst, kultur, undervisning och fostran som investeringar i deras framtid och därigenom skapa ökat välmående.

Två gånger i månaden ordnar vi Liv i LillaLuckan, ett lättsamt barnkulturprogram på svenska för dagis, lågstadier och daglediga barn och föräldrar. Dessutom strävar vi efter att ordna lite större barnevenemang så som teaterpjäser eller konserter 1–2 gånger per termin. Dessa äger rum på veckoslut så att barn kan delta med sina föräldrar.

Både aulan och Luckan är viktiga mötesplatser för föreningar, företag och enskilda aktörer. Luckan är ett centrum för det svenska i Borgå och Luckans målgrupp är människor i alla åldrar över språkgränserna. Kulturföreningen Grand strävar efter att förstärka och stödja föreningslivet och erbjuder sina mötes- och övningsutrymmen till reducerat pris för lokala föreningar. Bokningar och övrig information för dessa föreningar sker via Luckan.

I husets aula har vi konstutställningar, som byter månatligen. Konstnärer kan ansöka om utställningstid hos oss en gång per år och en jury väljer vilka som får hålla utställning under det kommande året. Det kostar ingenting att ha en utställning i våra utrymmen och i och med att det ordnas mycket evenemang i huset så besöks utställningarna flitigt.

I husets vindfång har vi en konstverksamhet som kallas UngKonstnär där barn och unga får ställa ut sina konstverk. De unga som vill ha en utställning kontaktar oss och får sedan kostnadsfritt ställa ut sina verk i vårt utrymme under en månad eller några veckor. Vi hjälper utställaren med marknadsföring, prislister och vernissage. Många Borgåbördiga barn och unga har haft sin första konstutställning hos oss här på Luckan.

LUCKAN
BORGÅ

Besök oss:
Luckan/Kulturhuset Grand
Biskopsgatan 28, Borgå

Kontakta oss:
luckan@grand.fi
019 582 002

LUCKAN KARLEBY

Luckan Karleby öppnades i mars 2001 som den femte Luckan i landet. Staden Karleby, med ett stolt finlandssvenskt förflutet men där finlandssvenskarna då reducerats till en minoritet på 17 procent.

”En minoritet som i språkfrågor gärna följer minsta motståndets lag”, som Brit Stenman, ordförande för Luckans referensgrupp, påpekade när hon hälsade de inbjudna gästerna välkomna på öppningsfesten 28 mars 2001.

”Man vill inte sticka upp och vara annorlunda genom att tala svenska.” Tjugo år senare har andelen svenskspråkiga i Karleby sjunkit till ca 13 procent, bl.a. som en följd av kommunsammanslagningar.

Verksamheten drivs av KulturÖsterbotten

KulturÖsterbotten, som är en del av samkommunen Svenska Österbottens Förbund för utbildning och kultur har drivit Luckan i Karleby ända sedan starten, med kulturchef Vivan Lygdbäck som initiativtagare. Till en början drevs Luckan som ett treårigt projekt, men sedan 2004 blev Luckan permanent.

Luckan Karleby har allt sedan starten verkat i Stadsbibliotekets utrymmen, de första 12 åren i en specialbyggd ”kiosk” invid barnavdelningen, men då EU-informationsbyrån stängde 2013 kunde Luckan flytta in i deras gamla utrymmen. Karleby stad subventionerar hyran med en liten månatlig summa. Även om de kvadratmeter Luckan förfogar över inte är så många, så erbjuder biblioteket ypperliga utrymmen för kulturevenemang av olika slag och synergieffekterna från samarbetet med bibliotekets verksamhet på svenska berikar båda parterna.

Luckan arrangerar, ensam eller tillsammans med olika samarbetspartner, kulturevenemang, och tyngdpunkten ligger på evenemang för barn och barnfamiljer.

Den tvåspråkiga barnboken Äventyret i Karleby gavs ut i samband med stadens

400-årsjubileum 2020 bl.a med stöd av Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne. Pauliina Holmqvist har skrivit texten och illustrationerna är gjorda av Eeva Huotari. Pauliina har även dramatiserat boken, och dramaföreställningen ska ut på turné i stadens lågstudier i höst.

Vi arrangerar också teaterbussar till Wasa teater och är koordinator för Svenska veckan i Karlebynejden. Vi arrangerar också en egen kulturvecka per år; Luckanveckan, som år 2022 går av stapeln i slutet av september.

”Väädens bästa lokå på grondsprååtsi”

Luckan Karleby är åtminstone hittills ”väädens bästa lokå på grondsprååtsi”. Vi värnar om nejdens särpräglade dialekt och det svenska språket. Byri på svensk, är ett motto som Luckan försöker hålla fast vid även om själva kampanjen börjar falla i glömska. Ofta fungerar ”grondsprååtsi” även som en bro till stadens finska majoritet. År 2021 var storsäljaren dialektboken ”Soole på bakka”, som såldes i 249 exemplar. Vår bokförsäljning är också i övrigt relativt stor, med betoning på lokala böcker och där har Luckan också nått ut till en allt större finskspråkig kundkrets. Under åren har många kända och okända författare gjort besök i Luckan, förutom lokala och finlandssvenska kan nämnas Herman Lindqvist och Mark Levengood.

LUCKAN
KARLEBY

Besök oss:
Stadsbiblioteket,
Storgatan 3, Karleby

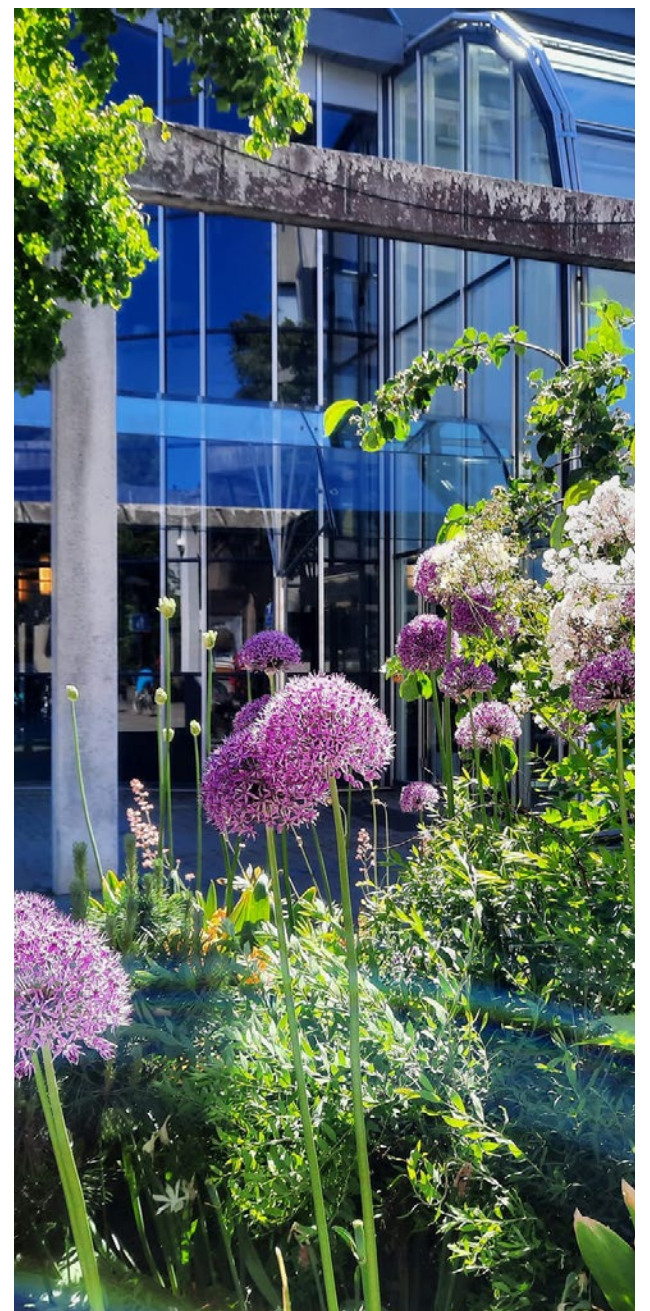
Kontakta oss:
luckan.karleby@kulturosterbotten.fi
050 347 0527

Föreställningen Mamma Mu och Kråkan samlade stor publik på våren 2022.

Äventyret i Karleby gavs ut i samband med stadens 400-årsjubileum 2020.

Luckan Karleby har allt sedan starten verkat i Stadsbibliotekets utrymmen.

LUCKAN KYRKSLÄTT

Kyrkslättnejdens ungdomsförbund, som upprätthåller Luckan i Kyrkslätt, fungerar som paraplyorganisation för nio ungdomsföreningar och en idrottsförening. Luckan Kyrkslätt har betjänat ortsbor och besökare sedan år 2000. Här erbjuds mångsidig service för invånare och även turister, som kan titta in för tips om sevärdheter och ta del av broschyrer. Till verksamheten hör förmedling av biljetter till en mängd olika evenemang via tjänsterna Lippupiste, Ticketmaster samt Netticket. Utöver det säljer Luckan Kyrkslätt finlandssvensk musik och litteratur med lokal anknytning. Kunder kan också komma in för att läsa dagstidningarna och finlandssvenska tidskrifter.

Sedan år 1997 har Knuf utgivit Kyrksläts Nyheter, en svenskspråkig sida i den lokala gratistidningen Kirkkonummen Sanomat. I tidningens Föreningsnytt-spalt kan olika organisationer informera om händelser, möten och evenemang. I Luckan kan föreningar hålla sina möten och evenemang.

Inom ramen för barnkulturverksamheten i LillaLuckan ordnas bland annat familjecafé, klubbar och läger för barn. Kulturkarameller, gratis kulturprogram på svenska för barnfamiljer, ordnas en gång i månaden och har innefattat teaterföreställningar, konserter, dansuppvisningar eller konstverkstäder.

Ungdomar kan vända sig till UngInfo för information och handledning. Till skolor riktar sig UngInfo med olika informationspaket.

Genom integrationsverksamheterna Life in Kirkkonummi och Luckan Integration erbjuder vi handledning, olika kurser och CV-verkstäder för nyinflyttade.

Daghemsgrupp har kommit till LillaLuckan för att ta del av en konstverkstad.

LUCKAN
KYRKSLÄTT

Besök oss:
Saloviusvägen 3,
Kyrkslätt

Kontakta oss:
kyrkslatt@luckan.fi
09 296 3830

Luckan Kyrkslätt finns i köpcentret Kirsikka.

Luckan Kyrkslätt har ett stort antal finlandssvenska tidskrifter som kunderna får läsa gratis.

Ansök om bidrag i september

I september tar vi emot ansökningar för många olika ändamål.

Flera specialfonder har regional anknytning - främst till **det svenskspråkiga Österbotten** - och riktar sig till studerande eller forskare. Också **Karl Hjalmar och Karin Helena Winbergs Nyländska Skärgårdsfond** och **Henrik Nysténs testamentsfond** som stöder jordbruket i Västnyland har ansökningstid.

Vi tar dessutom emot ansökningar om bidrag för bland annat

- språkprojekt och språkmöten inom Hallå Två,
- kulturbesök i grupp för studerande (i samarbete med Konstsamfundet),
- utlandspraktik för studerande (15-30.9),
- journalister (i samarbete med Konstsamfundet),
- föreningshusrenovering,
- residensvistelser utomlands och i Finland,
- lärlingsperioder för bland annat konstnärer (12.9-12.10).

Läs mera på www.kulturfonden.fi.

**Svenska
kulturfonden**

Svenska dagen-marknad – ljusglimten i novembermörkret.

LUCKAN LAHTIS

Det yngsta ”barnet” i Luckanfamiljen fyller två år hösten 2022 och är född på språkön Lahtis. I Lahtis finns ett svenskspråkigt daghem och barnen har möjlighet att gå sin skolstig på svenska ända från förskolan till årskurs 9. Luckan Lahtis upprätthålls av föreningen För svenska i Lahtis rf, som är en viktig stödförening för daghem och skola. Med hjälp av Luckan Lahtis koordineras den svenska fritiden och kulturen på ett smidigt sätt i samarbete med andra aktörer som arbetar för att främja svenskan på en kraftigt finskspråkig ort.

Luckan Lahtis återfinns på Svenska Gården, det nyrenoverade allaktivitetshuset i Anttilanmäki, där även Folkhälsans svenska daghem och Svenska skolan i Lahtis fungerar.

Eftersom Luckan Lahtis egentligen är en förenande korridor mellan daghem och skola, är Luckan i Lahtis även en LillaLuckan, enligt det nationella konceptet. LillaLuckan ordnar bland annat workshops, teaterföreställningar, konserter och andra kulturevenemang för barn. På en språkö är det speciellt viktigt att barnen får ta del av mångsidiga evenemang på svenska på sin hemort.

Även konstutställningar ordnas både i Luckans fysiska utrymmen och planer finns även för virtuella utställningar. I Luckan på Svenska Gården hänger som bäst den nordiska utställningen ”Barnens rätt på jorden här i Norden” med illustrationer av Linda Bondestam.

Svenska veckan är temaveckan i början av november som hyllar det svenska språket och kulturen på flera orter i Finland. I Lahtis är det en riktig ljusglimt i höstmörkret, då Luckan Lahtis i samarbete med Folktinget strävar till att erbjuda kulturklickar på svenska så gott som varje dag under veckan, både på Svenska

Gården och på andra håll på orten. De senaste två åren ordnades en populär höstmarknad ute på Svenska gården, under vilken eleverna fick en annorlunda skoldag med marknadsstämning, samtidigt som släkt, vänner och andra ortsbor kunde bekanta sig med den svenska verksamheten i Lahtis.

Finlandsmodellen för hobbyverksamhet

Luckan Lahtis arbetar för att synliggöra svenskan på en starkt finskspråkig ort. Gott samarbete har inletts med Lahtis stad under de två första verksamhetsåren. År 2021 startade Finlandsmodellen för hobbyverksamhet i Lahtis och Luckan Lahtis koordinerade verksamheten på svenska. Under läsåret 2021–2022 kunde vi erbjuda totalt 11 timmar gratis hobbyverksamhet för barn i veckan i samband med skoldagar. Luckan Lahtis samarbetar även aktivt med t.ex. Lahtis stadsbibliotek och den lokala biografen Kino Iris.

Tidningen Svenska Lahtis sammanfattar den svenska verksamheten två gånger i året, höstterminen och vårterminen, och Luckan Lahtis ansvarar för insamling av material, layout och redigering. Svenska Lahtis heter även sidan på Facebook man kan följa för att få aktuell info om sånt som händer på svenska i Lahtis.

LUCKAN

Besök oss:

Luckan/Svenska Gården
Leantie 2, Lahtis

Kontakta oss:

lahtis@luckan.fi
045 318 7679

Luckan Lahtis befinner sig på Svenska Gården.

För svenska i Lahtis rf upprätthåller Luckan Lahtis.

LUCKAN RASEBORG

Luckan Raseborg är från augusti 2022 verksam i det nya Kulturhuset Fokus i Karis, där fräscha och ändamålsenliga utrymmen möjliggör aktiviteter för besökare i alla åldersgrupper. Luckan Raseborgs info- och kundbetjäningsspunkt finns i Fokus aula, vilket möjliggör ett tätt samarbete med husets andra aktörer; Karis bibliotek, Musikinstitutet Raseborg, Raseborgs stads kulturtjänster, Västnyländska Ungdomsringen, Tryckeriteatern, Kafé SysterÅBror samt Svenska kulturfondens ombudskontor för Västra Nyland.

Luckan Raseborg är en västnyländsk svenskspråkig träffpunkt där besökaren får information om bl.a. svenska utbildningar, kurser och stipendier, evenemang i hela Svenskfinland och svenska kulturföreningar. Luckan Raseborg säljer biljetter till olika lokala och nationella kulturevenemang, fungerar som Matkahuolto biljettåterförsäljningspunkt samt som stadens officiella turistinfopunkt i Karis. Luckan Raseborg säljer också böcker som har ett lokalhistoriskt intresse, främst sådana som utges inom den egna föreningens skriftserie.

Vi utvecklar också verksamheten för att svara på inflyttades behov såsom Svenska Café för familjer och vuxna.

Luckan Raseborg startade år 2002 och upprätthålls av Västnyländska kultursamfundet rf Luckan Raseborg firar i år sitt 20-årsjubileum.

Luckan UngInfo Raseborg

Sedan hösten 2020 har UngInfo Raseborg en heltidsanställd ungdomskoordinator för Västnyland i samarbete med Luckan Kyrslätt och Luckan Helsingfors för att utveckla verksamheten i regionen.

UngInfo Raseborgs centrala syfte är att stödja unga i olika livssituationer för att underlätta deras vardag. Avsikten är att genom UngInfos lokala satsning på Västnyland kunna motverka illamåendet i regionen och arbeta för ett hållbart samhälle där ungdomen i Västnyland mår bra. UngInfo Raseborg erbjuder ungdomsinformations- och vägledningstjänster på svenska.

En stor del av UngInfos verksamhet är de digitala tjänsterna såsom *Ärligt talat*-chatten. *Våga Fråga* är en annan digital service där en ung anonymt kan ställa en fråga och vår koordinator svarar på frågor från vår region. Utöver detta besöker koordinatörn skolorna i regionen med workshops i viktiga ämnen som Respekt, Vardagskompetenser och Fair sex.

Luckan Raseborg är från augusti 2022 verksam i det nya Kulturhuset Fokus i Karis.

Luckan Raseborg lyfter barnkulturen i Raseborg

Västnyländska kultursamfundet/Luckan Raseborg har profilerat sig inom barnkultur och är medlem av det nationella *Förbundet för Barnkulturcenter i Finland*. Förbundet arbetar riksomfattande med kompetensutveckling och synlighet för barnkulturen. Tillsammans med förbundet och Föreningen Luckan rf gör man nationellt påverkansarbete för att främja barnkulturen på svenska.

Föreningen utvecklar kontinuerligt barnkulturverksamheten i Raseborg och värnar om alla barns rätt till kultur. Temat för Luckan Raseborgs barnkulturverksamhet 2022 är *vänskap och sammanhållning*.

Exempel på Luckan Raseborgs **kulturproduktioner** är bl.a. *Kulturkarameller* som är öppna evenemang med barnprogram, konserter eller föreställningar samt sagostunder riktade till familjer. Instagramkanalen Sagopyssel i mormors stuga inspirerar till kreativt skapande hemma eller på dagis. Föreningen bidrar med program för målgruppen under festivaler såsom Bokkalaset, Kids Pride och Culture Day.

Mötesplatser som erbjuds är LillaLuckans eftermiddagsklubb *Creative Maker Space* med kreativt skapande för ungdomar.

Verkstäder erbjuds i daghemmen och förskolorna i form av *Sagokappsäcken*. En ambulerande konstpedagog reser med kappsäcken och håller terminsvis interaktiv sagostund digitalt eller fysiskt med tillhörande kreativ uppgift för att främja förekomsten av konst- och färdighetsämnen inom småbarnspedagogen.

Plattformer där professionella organisationer möts, såsom det regionala barnkulturnätverket BAKU Västnyland samordnas av föreningens utvecklingskoordinator för att sporra till utvecklingsarbete mellan barnkulturaktörerna i regionen. Informationsplattformen *Barnkultur Västnyland* är en öppen FB-sida som ger information om barnkulturtjänster på tre språk i regionen och *Barnkultur västra Nyland intern information* är en sluten diskussionsgrupp för professionella barnkulturproducenterna. Genom kontaktnätverk som föreningen bygger inom Leader-regionutvecklingsprojektet *Kulturbrickan-Kulttuuritarjotin* gynnas föreningens övriga satsningar på barnkulturverksamhet.

En ny verksamhet som startade 2021 är **hobbyklubbar** (med teman så som djur/pyspel, bildkonst, teater och matlagning) för skolbarn i Raseborg inom ramen för Finlandsmodellen.

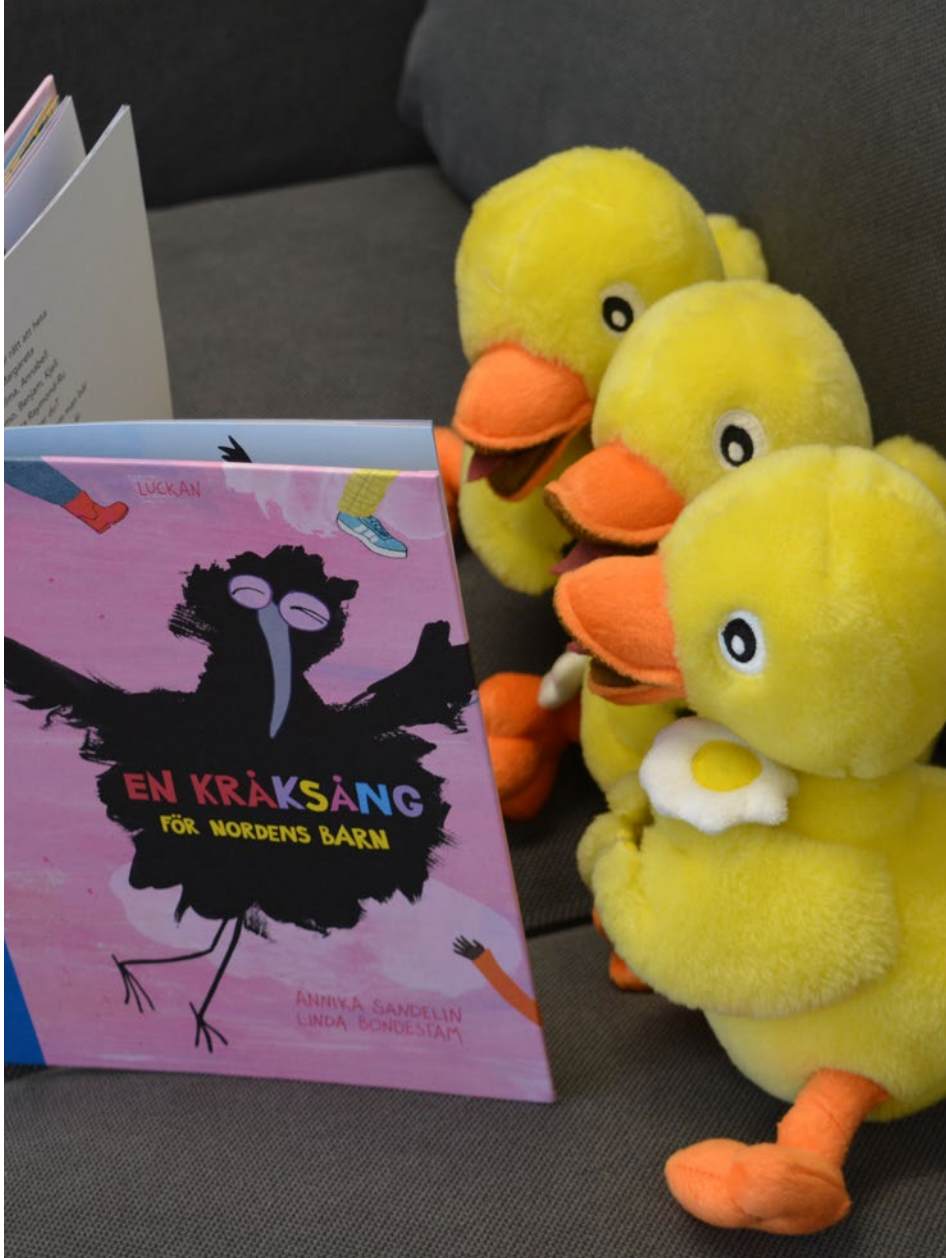
LUCKAN
RASEBORG

Besök oss:
Luckan/Kulturhuset Fokus
Dalgatan 4, Karis

Kontakta oss:
raseborg@luckan.fi
044 017 1176

Luckan Raseborg deltar ofta i olika större evenemang med program. Bilden från vår kritworkshop under Raseborg Pride 2021.

Vi har ett rikt urval av barnböcker och övrig finlandssvensk litteratur.

Svenska veckan 2021 firades i Närpes med Mimmit på svenska.

LUCKAN SYDÖSTERBOTTEN

Verksamhetsområdet för Luckan Sydösterbotten är de tre Österbottiska kuststäderna Kristinestad, Kaskö och Närpes med omnejd. Luckan öppnades för första gången i Kristinestad den 1 juni 2009. Den första informatören hette Hanna-Mari Kamppikoski. På våren 2018 efterträddes Kamppikoski av Robert Westergård. Sedan september 2021 har Kaj Irjala betjänat Sydösterbotten som informatör för Luckan.

KulturÖsterbotten understöder kultur på svenska

Verksamheten i Sydösterbotten bildades 2009, som en del av KulturÖsterbottens verksamhet i Österbotten, och fick också ett viktigt stöd redan från början av Kulturfonden. Från tidigare fanns det i Österbotten redan en Lucka i Karleby. Eftersom Österbotten är ett vidsträckt område behövdes det också en port till kulturen i Svenskfinland i den södra delen av landskapet. Luckan Sydösterbotten blev den nionde Luckan i landet. Idag finns Luckan Sydösterbotten på Sjögatan 49 i Kristinestad, där den delar utrymmet med Kristinestads turism. En dag i veckan har Luckan öppet i Närpes stadsbibliotek och i Kaskö betjänar den vid behov.

Luckan Sydösterbotten har under sina 13 år funnits med och förmedlat informationsmaterial och evenemang från Svenskfinland och det finlandssvenska föreningslivet i regionen. Utbudet har verkligen varit varierande. Vi har varit med och arrangerat teaterresor, teaterpjäser, utställningar och olika konserter. Många författarsamtal har hållits hos oss, med lokala och nationella författare. Man har i Luckan personligen kunnat träffa skribenter som Sara Razai, Hans Hästbacka, K-G Olin och Dennis Rundt, och många andra kända kulturpersonligheter. Vi förmedlar gärna och informerar om verk av finlandssvenska författare, och även musiken har alltid varit en viktig del av utbudet.

Förutom det viktiga samarbetet vi har med lokala kulturaktörer, är Folkhälsan och Svenska Finlands Folkting viktiga nationella finlandssvenska aktörer som vi arbetar med. Det är ett samarbete som märks tydligt bland annat när Svenska veckan firas i början av november varje år. Under de senaste åren har vår verksamhet med fysiska tillställningar också kompletterats med olika digitala evenemang.

Luckan finns på Sjögatan i Kristinestad och verksamhetsområdet omfattar även Kaskö och Närpes.

Luckan understöder finlandssvenskheten på utsatta platser

Luckans mission är att vara ett verktyg för att stärka finlandssvenskheten på utsatta platser. Luckan har olika förutsättningar på olika orter och därför är innehållet anpassat utgående från behov och önskemål från de lokala invånarna där vi finns. Mycket av kulturinnehållet vi har i Sydösterbotten är riktat till barn och unga i form av teater, konserter och workshopar som hålls i skolor. Programmet förmedlas ofta i samarbete med Luckans nätverk för barn och unga och andra finlandssvenska aktörer inom kultursektorn.

En viktig del av verksamheten är att förmedla biljetter till olika kulturevenemang i samarbete med Netticket. För många är Luckan Sydösterbotten det enda stället där biljetter till olika evenemang finns att få.

Välkommen och bekanta dig med den finlandssvenska kulturen i Sydösterbotten tillsammans med oss.

LUCKAN
SYDÖSTERBOTTEN

Besök oss: Sjögatan 49, Kristinestad

Kontakta oss: 044 750 3231,
sydosterbotten.luckan@yrkesakademin.fi

LUCKAN TAMMERFORS

Luckan Tammerfors öppnade sina dörrar 2015. Den upprätthålls av Föreningen Nordens Hus – Pohjolan Talo i Tammerfors rf och är den äldsta språk-Luckan. Luckan Tammerfors ligger i Svenska Klubbens utrymmen i centrum av Tammerfors. Den erbjuder service och verksamhet på svenska för alla intresserade, kulturevenemang för barn, unga och vuxna, praktisk hjälp till de svenskspråkiga föreningarna och information för alla intresserade om det svenskspråkiga i Tammerfors och Svenskfinland. Luckan Tammerfors planerar och genomför Svenska veckan i staden.

Den lilla butikshörnan erbjuder svenskspråkig barnlitteratur och -musik som just inte går att hitta på andra ställen i den enspråkigt finska staden. Även bokbytarhyllan och tidskriftshyllan är av stor betydelse på en språkö.

Luckan sköter också uthyrningen av Svenska Klubbens utrymmen och den svenskspråkiga evenemangskalendern tfors.fi.

LUCKAN
TAMMERFORS

Besök oss:
Otavalankatu 9,
Tammerfors

Kontakta oss:
tammerfors@luckan.fi
044 206 4703

Information och bokbytarhylla på Luckan Tammerfors.

Luckan bjuder på barnteater i skolan, på stan och i Luckans egna utrymmen. Myrabell, den sexbenta konstnären uppträder.

Bokbio på Luckan Tammerfors.

SMART KULTUR

SMART C KULTUR

Smartkultur riktar sig till professionella kulturaktörer i Nyland i form av kompetenshöjande verksamhet inom digitalisering. Verksamheten är kostnadsfri.

Besök vår hemsida för mer information om våra tjänster.
www.luckan.fi/smartkultur

STIFTELSEN

Tre Smeder

Stiftelsen Tre Smeder erbjuder högklassiga hyresbostäder i Kvarteret Victoria på Busholmen.

I varje bostad finns högklassigt kök och badrum, parkettgolv, luftavkylning och bredband. I översta våningen finns bastuavdelning och tvättstuga. Under kvarteret finns en bilhall med direkt hissförbindelse till kvarteret. För mer information vänligen kontakta oss på bostader@tresmeder.fi

Kvarteret Victoria är Busholmens centrum för kultur och konst. Kvarteret Victoria erbjuder mångsidigt boende med allt från unga, äldre, studenter och barnfamiljer i samma kvarter. I tillägg till många olika boendeformer erbjuder kvarteret en hög nivå av service med bl.a. flera restauranger och caféer samt daghem i stenfoten.

Luckan Åbo betjänar i Gillesgården.

LUCKAN ÅBO

Luckan Åbo, som grundades år 2000, upprätthålls av Åbo svenska föreningsråd rf.

Luckan Åbo betjänar i Gillesgården och erbjuder information gällande frågor som berör vardagen på svenska – främst i Åbo och Åboland men även i övriga Svenskfinland. Luckan betjänar alla som är intresserade av svenskspråkig service och verksamhet eller som har frågor om bland annat aktualiteter, fritidssysselsättning, utbildning och evenemang på svenska. Luckan fungerar också som samarbetspart i olika projekt exempelvis *Svenska veckan*.

I Luckan har kunderna möjlighet att läsa flera finlandssvenska dagstidningar och tidskrifter samt köpa finlandssvenska böcker, skivor och tidskrifter. Luckan är dessutom en viktig samarbetspart för kulturarrangörer som kan få sina biljetter och produkter distribuerade via Luckan och hjälp med att sprida information om sin produktion. Luckan Åbo har en populär bokbytarhylla som dignar av läsbart och väntar på flera lässugna användare! Bokbytarhyllan är öppen för alla som avgiftsfritt vill byta till sig, låna eller få böcker. Från Luckan sköts också Åbo svenska föreningsråds kansli med föreningsgården Gillesgårdens bokningar, fakturering och medlemservice.

Populära språkbad och juridisk rådgivning

Luckans **språkbadskaffeträffar** för vuxna ordnas under hela året med undantag för sommaren. Två grupper samlas varje onsdag till informella kaffestunder utan närvaroplikt, läxor eller förutbestämda diskussionsteman. Upplägget har varit väldigt populärt sedan starten 2005 och deltagarantalet under året har varierat från ungefär 10 till över 20 personer per vecka.

Ämnesföreningen förrättsnotariestuderandevärd Åbo Akademi–Stadga–ordnar **juridisk rådgivning** i Luckan första tisdagen varje månad med paus under sommaren. Rådgivningen har varit mycket efterfrågad och har blivit fullbokad i stort sett varje gång.

Kultur för barn och ungdomar

Luckan Åbo har länge varit känt för sina *Kulturkarameller* som är lättillgängliga, gratis kultursmakprov för svenskspråkiga barnfamiljer i Åboregionen. Kulturkaramellerna har ordnats sedan 2014 och blivit en bestående del av det svenskspråkiga kulturutbudet för barn i Åbo.

Luckan ger ut broschyren "Kul på fritiden", som presenterar utbudet av svenskspråkig fritidsverksamhet för barn och unga i Åbo och S:t Karins-trakten. Broschyren distribueras till alla svenskspråkiga skolelever i Åbo och S:t Karins, språkbadseleverna, bibliotek, ungdomsgårdar m.fl.

LillaLuckan är Luckans rum för barnkultur som nu också finns i Åbo. Efter den omfattande renoweringen av Verdandihuset på Auragatan – och delar av Gillesgården – kunde man år 2021 ta i bruk utrymmet som finns i Gillesgårdens källarnivå, den så kallade Källarsalen. I salen ordnar man olika barnkulturrevenemang inom det nationella konceptet LillaLuckan. Salen fungerar också som utrymme för det framgångsrika "BaSe-projektet" som körde i gång hösten 2021, och som Åbo svenska föreningsråd rf. fungerar som huvudman för. Projektet går ut på veckovisa träffar mellan barn- och seniorgrupper.

Från och med september 2020 har en projektkoordinator jobbat med ungdomsarbetet i Åbo inom ramen för **UngInfo**, som erbjuder tjänster för dig som är 13–29 år.

Bokbytarhyllan är populär och används dagligen. Riku Tuominen och Kajsa Lindholm betjänar på Luckan.

Seniorinfo sprider information om bland annat motion, fritid och kultur.

LUCKAN
ÅBO

Besök oss:
Auragatan 1 H,
Åbo

Kontakta oss:
abo@luckan.fi
02 233 1986

LUCKAN ULEÅBORG

LUCKAN
ULEÅBORG

Besök oss:
Sepänkatu 9B,
Uleåborg

Kontakta oss:
uleaborg@luckan.fi
044 733 57 77

Uleåborg är Finlands nordligaste språkö. Av stadens cirka 200 000 invånare har 0,2 procent svenska som modersmål. Luckan Uleåborg inledde sin verksamhet 2016. Som huvudman står S.K.V. i Uleåborg.

Luckan i Uleåborg förmedlar information och material om det som sker i det svenska Uleåborg och värnar om stadens finlandssvenska samt nordiska kultur. Luckan i Uleåborg är till för alla, oavsett språk- och kulturbakgrund.

Till verksamheten hör café-verksamheten: Språkcafé två gånger i veckan, Stickcafé en gång i veckan samt Biocafé en gång i månaden. Luckan Uleåborg koordinerar också de lokala Svenska veckan-aktiviteterna samt andra kulturella evenemang för stora och små. Ideella föreningar har dessutom möjlighet att utnyttja utrymmen för evenemang, möten, seminarier och privata tillställningar!

VÄSTNYLANDSKAKULTURSAMFUNDET.FI

CAVOTIPS!

Ny bok om marskalk Mannerheims livsgärning!
GUSTAF MANNERHEIM - Bolsjevismens svurne fiende
Författare: Henrik Ekberg. Pris: 39 €
Som den militäre ledaren i en småstat belägen i skärningspunkten mellan mäktiga maktsblock höll han flera gånger bokstavligen världens öde i sin hand.

FRÅN UGT TILL X3M - Finlandssvenska popprogrammets historia
Författare: Kjell Ekholm. Pris 35 € (utkommer 10/2022)
Mycket har gjorts för att få ungdomar att lyssna på radio sedan 1965. Radio X3M:s start 1997 var vändpunkten.

DE GYLLENE ÅREN - Rockens Roll i Västnyland
Författare: Kjell Ekholm. Pris 35 €
Country Express blev den första inhemska countrygruppen som fick en guldskira och Paul Oxley´s Unit fick både en guld och en diamantskira under storhetstiden i början av 80-talet.

RÖSTER FRÅN EKÅSEN
100 år av berättelser från ett mentalsjukhus
Författare: Tove Virta. Pris 35 €
Boken innehåller personliga historier från mentalsjukhusets historia 1924–2016 om livet på sjukhuset.

LUCKAN RASEBORG
VÄSTNYLANDSKA KULTURSAMFUNDET

Köp i bokhandeln, Luckan Raseborg eller vår webbshop
holvi.com/shop/LuckanRaseborg/

Kulturhuset Fokus i Karis har öppnat!

Vardagar: 9-19
Fredagar: 9-18
Lördagar: 10-14

FOKUS

Varmt välkomna till Fokus!

Helle
KIRJASTO
RASEBORG
RAASEPÖR

M
MUSIKINSTITUTET
MUSIKKIOPISTO
RASEBORG
RAASEPÖR

Galleriet
RASEBORG
RAASEPÖR

U
TRYCKERI
RASEBORG
RAASEPÖR

LUCKAN
RASEBORG

systerÅbror
RASEBORG
RAASEPÖR

Svenska
kulturifonden

Stiftelsen Fokus
i Västra Nyland

RASEBORG
RAASEPÖR

Foto: Joanna Lindén-Montes

”Luckan är flexibel, inkluderande men också en aning spretig”, en ”enhet i mångfald”

Samhällsforskare Kjell Herberts vid Åbo Akademi – en Luckanexpert och vän, i egenskap av utredare, föreläsare och rådgivare rörande olika satsningar för Luckan och nätverket. Kjell utförde bl.a. året 2011 på uppdrag av Svenska kulturfonden en utredning om nätverket Luckan. Vi träffar Kjell Herberts för att diskutera Luckans roll i dagens Svenskfinland och också blicka lite in i framtiden.

Hur ser du Luckans betydelse igår, idag och i framtiden?

Luckan hör enligt min uppfattning till de flexibla institutionerna i Svenskfinland, medan andra institutioner kör ganska långt i samma hjulspår (och skall väl också göra det). Luckan däremot fungerar som en katalysator, som en slags pådrivare och främjare. Luckan-nätverket kompletterar det utbud som övriga organisationer har och möjliggör verksamhet som inte gjorts tidigare. Samtidigt är Luckan flexibel, bra på att anpassa sig efter en ständigt förändrad omgivning och kan ta lyra på saker, projekt i tiden. Luckan kan verka självständig och behöver inte anpassa sig direkt till ”andras prioriteringar”.

Tre frågor som Luckan alltid bör ställa är Vem? Vad? och Varför?

För Vem: Att enbart rikta sig till Svenskfinland är passé. Luckans styrka är att man är inkluderande, medan andra finlandssvenska verksamheter kan uppfattas som exkluderande.

Vad gör man: Jag uppfattar att Luckans projekt styrs i hög grad av varifrån man erhåller finansiering. En del projekt blir ogjorda pga. obefintligt finansiering. Ett lapptäcke av finansiering är kännetecknande för Luckan vilket gör verksamheten rätt sårbar.

Varför gör man: Är det för att sysselsätta vissa aktörer, t.ex. inom kulturfältet eller för att ingen annan är aktiv inom just det här området. Luckan är flexibel, inkluderande men kan också ses som spretig, eftersom man deltar i många olika projekt.

Varför råder en debatt om att man är ”duktig” om man lyckas få offentlig finansiering och ”lat” om man förlitar sig på privat finansiering från stiftelser och fonder? Här har Luckan varit litet av en föregångare vad gäller att få mycket av sin finansiering via det offentliga, hur kommenterar du detta?

Det är trots allt en liten krets som diskuterar saken. Det är viktigt att sätta press också på den statliga finansieringen och inte enbart lita på de finlandssvenska stiftelserna och fonderna. Det är också alltid viktigt att ställa frågan, var börjar och var slutar Luckans ansvar, dvs. vad behöver de offentliga strukturerna suveränt sköta. Alltid viktigt att synas och sätta press på statsapparatur och skattemedel, så att dessa också gagnar det svenskspråkiga samhället. Ingen vet hur omgivningen ser ut om några år, så fortsatt med det.

Vi har haft planer på att öppna upp en lucka i Sverige, inledningsvis i Stockholm för att vara närvarande för alla utflyttare och fungera som knutpunkt. Tillsvidare har vi inte lyckats få finansiering i Sverige. Tror du att vi kommer att lyckas och finns det behov för Luckan också i Sverige?

Jag tror absolut att det finns ett socialt behov. På basen av det som händer för tillfället storpolitiskt,

förutspår jag att Sverige och Finland kommer att närma sig och bli en marknad, och de brobyggande verksamheterna länderna emellan blir viktigare. Nordiska samarbeten och initiativ behövs för att underlätta rörligheten på arbetsmarknaden och inom utbildningssektorn samt på individplanet.

Har du något personligt minne av Luckan?

Jag gjorde en upptäcktsfärd genom Svenskfinland under 2011 då jag besökte alla Luckor för min utredning. Det som jag imponerades av, är att trots att paraplyet Luckan är gemensamt, så lyckas man på det lokala planet att se till de lokala behoven. Verksamheten i de olika luckorna är väldigt olika och det bevisar att styrkan i Svenskfinland inte är att vi är likadana utan snarare att vi är olika. Vi har olika regionala särdrag som gör oss starka. ”Enhet i mångfald” gäller också i Svenskfinland.

Samtidigt har de olika luckorna olika roller, vilket gör att det övergripande målet för Luckan-nätverket blir en aning diffust. Alla kan inte ha exakt samma program, vilket gör att organisationen blir sårbar men samtidigt intressant.

Har du någon hälsning till 30-åriga Luckan?

Innan vi vid Åbo Akademi sjösatte den finlandssvenska opinionsbarometern intervjuade vi tvåhundra 30-åringar i Svenskfinland. Den fråga som mest engagerade var, vilket kulturellt arv man ville lämna efter till sina barn.

Det samma vill jag hälsa 30-åriga Luckan: Vad tycker ni har varit viktigt i Luckans verksamhet som ni vill att nästa generation skall kunna ta del av? Vilka behov har nästa generation? Hur möter man behoven för kommande generationer, som lever i en helt annan medievärld och i en värld som också är språkligt annorlunda. Världen är öppen, men samtidigt mera stängd. Vad kan Luckan bli bättre på och vad kan man eventuellt lämna bort från verksamheten?

Greta Storlund:

Luckan har en viktig roll som informationscentrum

Jag började jobba i Luckan år 1998 och då var Luckan inte mer än en anspråklös "lucka" i Svenska Teaterns aula. Jag lyckades hitta ett ledigt utrymme i det nyrenoverade Glaspalatset, dit Luckan Helsingfors flyttade 1998. Flytten blev en vändpunkt för verksamhetens omfattning. Det centrala läget gjorde att också personer som inte tidigare känt till Luckan hittade hit. Biljettförsäljningen till evenemang på svenska växte snabbt och det första projektet för en specifik målgrupp var Ny i stan. Genom samarbete med caféet i Glaspalatset etablerades Verandan för kulturevenemang. Senare påbörjades också kulturverksamhet för barn. Kulturstadsåret och projektet (Röster, Rötter, Rum) RRR innebar ett lyft för Luckan.

Verksamhet för ungdomar startade med hjälp av finansiering från EU:s ungdomsprogram, bland annat genom att sända ungdomar utomlands för volontärjobb och på ungdomsutbyten.

Kundernas behov av information om stipendier och bidrag ledde till webbtjänsten Fyrk.fi, som kunde förverkligas med projektbidrag. Jag jobbade som producent för webbtjänsten Fyrk.fi som fortfarande finns kvar, och jag anser att det ännu finns ett stort behov av den informationen databasen har att erbjuda. Det kommer kontinuerligt nya åldersgrupper som är i behov av information om stödformer, och utbudet av fonder och stiftelser förändras också.

Finansiella utmaningar

En av de största utmaningarna för Luckan verksamheten har alltid varit finansiering av verksamheten. De flesta finansiärerna fokuserar på nydanande projekt. Att utarbeta projektplaner och göra projektansökningar innebär omfattande administrativt arbete. Speciellt i fråga om EU-finansiering är byråkratin omfattande.

När en ny verksamhetsform är utvecklad och visat sig fungera bra, finns det ett behov av fortsättning. Det i sin tur innebär nya utmaningar. Det är inte det lättaste att få finansiering för fortlöpande verksamhet.

Digitala tjänster

När jag började jobba på Luckan hade verksamheten redan en hemsida. I tillägg till presentation av verksamheten utarbetade Luckan webbtjänsterna *fyrk.fi*, *kulturforum* och *kulturjobb* inom ramen för projektet Produforum m.fl. I tillägg till att informera, har det digitala använts också för rådgivning och vägledning för att kunna stöda personer oberoende av hemort och för att sänka tröskeln för att be om råd och vägledning. Ett exempel av det är *Ärligt talat* som betjänar ungdomar i hela landet. Det var till en början ett samarbete mellan Yle och Luckan (då under namnet Sluta Pantta), och övertogs senare helt av Luckan.

Verksamheten för invandrare har utvecklats otroligt under åren efter att de första inflyttade hittade Luckan genom projektet Ny i stan. Flera andra projekt med andra namn har sedan undan åren lett till det imponerande utbud som nu finns för inflyttade. Och det positiva är att flera av de anställda i de olika delprojekten kommer från andra länder och har viktiga kunskaper och erfarenheter av att integreras i ett annat land, och verksamheten kan erbjuda handledning på flera språk.

Kulturverksamheten har också utvecklats i stor omfattning, vilket blivit möjligt genom flytten till större utrymmen, med början till Glaspalatset, sedan Simonsgatan 8 och de nuvarande utrymmena på Georgsgatan 27. Nu kan Luckan erbjuda sina utrymmen också för andra organisationers evenemang,

vilket samtidigt ökar kännedomen om Luckans verksamhet till en större publik.

Det mesta finns nu att hitta på nätet, men det gäller för den enskilda individen att hitta fram till den information hen söker och är i behov av. Och att tolka den rätt och att sköta saker på nätet. Inte alla har den digitala kunskapen. Därför ser jag att Luckan fortfarande har och kan ha en viktig roll som informationscentrum och i vägledning.

Evaluering

Utmaningarna för Luckan ser jag kring administrationen av verksamheten. En välfungerande basverksamhet med fast personal som har en bra kännedom om och ansvar för verksamheten i stort och för synergierna mellan de olika verksamhetsformerna, är en grundförutsättning för stabil, hållbar verksamhet nu och för framtiden.

Enligt min mening ökar regelbunden och återkommande evaluering av verksamheten på olika plan centralt för att förbättra och utveckla en verksamhet i tiden, både för de anställda och Luckans alla målgrupper.

Jag önskar konceptet Luckan allt gott, och förstås alla som jobbat och jobbar där. Verksamheten har vandrat en lång väg, och Luckans alla år sitter inne med stor kompetens och erfarenhet som det är värt att minnas och utveckla.

GRETA STORLUND, MÅNGÅRIG ANSTÄLLD FÖR OLIKA CENTRALA UPPDRAG INOM LUCKAN UNDER ÅREN, SÅSOM I EGENSKAP AV VERKSAMHETSLEDARE, UTVECKLARE AV PORTALEN FYRK.FI, UPPGIFTER FÖR PROJEKTET PRODUFORUM OCH UNGINFO MM.

Trendigt med Luckan

HBL 28.5.02

Luckan i Helsingfors, den svenskspråkiga informationspunkten, fyller tio år. Under åren som gått har Luckan befäst sin ställning och i dag är det trendigare att bestämma träff på Luckan än under Stockmanns klocka.

SONJA HELLMAN

HELSINGFORS
– Det finns inte någon typisk luckakund, säger luckanansvariga Greta Storlund när hon skall beskriva den mest typiska kunden.

Men Luckan betjänar många unga vuxna som vill ha information om fritid, kultur och kurser.

På sommaren vill kunderna veta vad som händer i Svenskfinland, på hösten vill de veta om ansökningsförfaranden till skolor och stipendier. Ingen fråga är för svår för Luckan. Luckan kan också ge information om hur man söker bostad i Helsingfors.

– En gång kom det in en kund som ville boka hotell i Alicante. Då sökte jag upp en webbsida och kopierade sidor med information om kontaktoppgifter, säger Greta Storlund.

Det är också många svenskspråkiga från andra länder som kommer till Luckan och folk som jobbat utomlands och flyttat tillbaka.

– Vi hjälper dem att skapa sig en ny verklighet på svenska, säger Storlund.

När Luckan öppnade för tio år sedan fanns den på Svenska Teatern i ett rum som var cirka fem kvadratmeter stort. Bakgrunden var att det var svårt att få fram samlad information om svensk verksamhet och basen för Luckan har alltid varit information.

Luckan har under åren också blivit känd för att sälja biljetter till teatrar, konserter m.m. Det är en verksamhetsform som hela tiden växer.

Samtidigt fungerade Luckan som ett stöd för mindre grupper som hade en produktion några få gånger om året.

År 1998 flyttade Luckan till Glaspalatset och fick därmed en central plats i Helsingfors centrum. Den större lokalen gav dessutom plats för mera informationsmaterial. Detta i sin tur innebar att Luckan kunde nå ut till nya kundgrupper.

Luckan fick datorer för kunderna och en tidningshörna med alla finlandssvenska dagstidningar och över 60 tidsskrifter. Luckan ordnar temaeftersmiddagar och inbjuder folk som svarar på frågor.

– Luckan är summan av all svensk verksamhet, säger Storlund.

Luckan har under åren jobbat med flera projekt, bland

annat urban expo fritidsmässa, evenemangskalendern i tidningen Sommar på sydkusten, samt Kultur på hemvägen.

Kultur på hemvägen

Kultur på hemvägen är ett sätt att föra fram olika aktörer. De kommer till Luckan och framför ett litet program. Nytt i Luckan är att Sveriges rese- och turistråd har en egen hylla vid Luckan med broschyrer om Sverige.

Luckan säljer också finlandssvensk musik, förmedlar svenskspråkiga barnvakter och svenskspråkiga julgubbar.

Under årens lopp har efterfrågan på den samlade finlandssvenska informationen ökat och Luckan har etablerat sig i Borgå, Kyrkslätt, Åbo och Karleby.

Luckan öppnar den 8 juni i Karis och den första september i Kimito. Alla luckorna jobbar enligt samma koncept.

Nu strävar Luckan till att upprätta en gemensam evenemangskalender på webben men de ekonomiska och personella resurserna ställer vissa hinder i vägen.

Enligt Greta Storlund finns det mycket idéer men för lite pengar.

I höst startar Luckan ett nytt projekt som heter "Ny i stan" med finansiering från Penningautomatföreningen.

Inom projektet skall de ny-

Framtid. Greta Storlund vid Luckan ser med tillförsikt på framtiden för Luckan.

inflyttades behov kartläggas och sociala nätverk skapas genom uppsökande verksamhet.

Luckan firar sitt jubileum i dag med ett seminarium där representanter från alla luckor deltar. I morgon fortsätter jubileet med program på scenen utanför Luckan i Glaspalatset klockan 15 – 18 och där presenteras sommareven-

emang och svensk kulturverksamhet. Det blir musik och spex och konferencier är Stan Saanila. Samtidigt delas evenemangstidningen Sommar på sydkusten ut. Tidningen är ett samarbete mellan Sydkustens landskapsförbund rf och Hufvudstadsbladet. Tidningen Sommar på sydkusten fyller dessutom 25 år i år och är extra tjock med 40 sidor.

Luckan firar 10 år som registrerad förening 9.12

År 2000 blev Luckan en självständig förening efter att ha varit en del av Sydkustens landskapsförbund. Luckan i huvudstadsregionen vill passa på att samla sina vänner för att blicka tillbaka på de tio år som gått och tacka för det goda samarbetet och stödet. Luckan grundades i april 1992 och finns idag på tio orter runt om i landet. Luckan som koncept firar 20-årsjubileum om två år i april 2012, så vi smygstartar i trevliga tecken.

Den 9.12 från och med kl. 16 bjuds det på program, servering och mingel i våra trånga men hemtrevliga utrymmen på Simonsgatan 8.

Anmälningar vänligen senast 1.12 till fest@luckan.fi eller per telefon 020 7738 400.

Hjärtligt välkomna,

Henrik Wolff ordförande Jessica Lerche verksamhetsledare

Program:

Ordförande Henrik Wolffs välkomsthälsning klockan 16

***

Program

Cocktailservering med musik och mingel

***

Avslutning ca klockan 19

LUCKAN

Simonsgatan 8, Forumkvarteret

Intervju med Nina Gran

Samarbete är a och o

Nina Gran blev 1992 anställd av Mellannylandprojektet, för att förverkliga Luckan samt hela projektet som också drev övriga samsamarbetsfrågor på svenska i huvudstadsregionen. Att starta Luckan visade sig vara mer komplicerat än man hade tänkt sig. Projektet var till en början underresurserat i förhållande till de tjänster man hade planerat erbjuda. Bättre svensk service på tiden före Internet handlade om att hitta information och koordinera verksamhet och samarbeta på svenska.

Tänket kring samarbete med andra organisationer var ännu i barnskor, men utvecklades.

– Jag ser Luckan som en föregångare gällande nätverksarbete, samarbete och kundservice i Finland, säger Nina Gran. Det har varit viktigt att visa att samarbete lönar sig och att man ska dela med sig av den information man har.

– Luckans grundläggande tanke var att kunden skulle få svar på sin fråga. Om man inte kan svara genast, så tar man reda på, säger Nina. Luckan har lyckats bra med detta, alla i personalen har sett sin kund.

Kulturscener

Avstampet till Luckans kulturscen skedde redan i slutet av 1990-talet med småskaliga kulturprogram som Blå måndag och Kultur på hemvägen.

Det stora uppsvinget för kulturverksamheten kom i samband med kulturhuvudstadsprojektet Rötter, Röster, Rum (RRR) 1998–2001. Man byggde ett paraply för det svenskspråkiga programmet inom ramen för kulturstadsåret i Helsingfors år 2000. De samsamarbetsnätverk som uppstod under storsatsningen, utgjorde grunden för den kulturverksamhet som senare utvecklades i Luckan med början år 2002. RRR innebar en profilhöjning för Luckan, som fick större synlighet och blev en del av den professionella infrastrukturen för kultur och information.

I nära samarbete med Helsingfors stads kulturcentral och med medel från Svenska kulturfonden, gjordes en kultursatsning ledd av Nina Gran under namnet Verandan. Café Java blev platsen för kulturcaféet Verandan, som var en svensk kulturscen i Glaspalatset, mitt i staden. Målsättningarna med Verandan var att skapa ett kontaktforum för producenter och produktioner, att lyfta fram aktuella teman för olika målgrupper med utgångspunkt i Luckans verksamhet samt skapa ett kulturellt vardagsrum i centrum av Helsingfors.

Mellannyland i centrum

Nina Gran
projektsekreterare
för MeNy

Mellannylandverksamheten vid Nyländska landskapsförbundet syftar till bättre svenska nätverk och djupare svenskt kultursamarbete i huvudstadsregionen.

Verksamheten styrs av en ledningsgrupp med förvaltningsdirektör Håkan Mattlin som ordförande och Nina Gran som projektsekreterare. Verksamheten inleddes 1991 med fokus på de cirka 70000 svenska och tvåspråkiga invånarna i Mellannyland. MeNy utgör ett neutralt samsamarbetsforum och en kontaktpunkt mellan svenska föreningar och organisationer. Verksamhetens tyngpunkt ligger vid kultur- och utbildningsfrågor som berör barn och ungdomar. Även frågor gällande språklig utveckling och kulturell identitet prioriteras.

Svenska nätverk behövs
MeNy-verksamheten initierar olika aktuella samsamarbetsprojekt och bygger upp svenska nätverk i huvudstadsregionen och i det övriga Nyländ. Det gränslösa samarbete som MeNy förmedlar kan tillämpas i alla kontakter mellan tjänstemän, kulturaktörer, beslutsfattare och organisationer. Det går att samarbeta effektivt över kommun- och partigränser. MeNy är en samsamarbetskoordinator i huvudstadsregionen och det betyder att regelbundna svenska träffar ordnas för olika yrkesgrupper, såsom bibliotekarierna, kultursekretärer, skol- och dagvårdsadministratörer, ungdomsarbetsare och många andra. Träffarna skapar samsamarbetsmönster och resulterar i konkreta synergieffekter. Det är viktigt sammanföra till exempel skolektorn med såväl ungdoms- som bildningssektorn.

Svensk dagvård i fara

MeNy har länge arbetat med frågor som berör den svenska dagvården i huvudstadsregionen. Avsaknaden av svensk dagvårdsadministration i många kommuner skapar problem för den svenska dagvården på gränsöverskridande nivå.

En heltäckande svensk utbildningsstrategi saknas och ingen instans tycks känna ansvar för att stötta den svenska dagvårdspersonalen i frågor som berör det svenska språket och den finländska svenska identiteten. MeNy har ordnat svenska fortbildningsdagar för dagvårdspersonal från hela Nyländ under 1996 och 1997, men behovet kvarstår. För att uppnå en god kvalitet på hela dagvården är det viktigt att alla personalgrupper inom dagvården berörs av fortbildning, inte enbart barnrådgivningslärarna.

MeNy kommer även i fortsättningen att hålla kontakt med tjänstemän och beslutsfattare inom dagvårdssektorn

ka svenska helhetslösningar på dagvårdsproblemen. Bristen på svenska dagvårdsplatser i vissa delar av huvudstadsregionen är ett stort problem, som leder till att familjer blir utan dagvårdsplats eller väljer finsk dagvård för sina tvåspråkiga barn. Andra aktuella frågor gäller kvaliteten på dagvården i de allt större barngrupperna, de knappa personalresurserna och ansvaret för de tvåspråkiga barnens språkutveckling.

Tvåspråkigheten

Det är inte lätt att leva på svenska i den språkliga glesbygden Mellannyland.

Nått av svenska daghem och skolor är inte heltäckande och utbudet av svensk service och svenska fritidsaktiviteter är ofta bristfälligt. En stor del av familjerna i huvudstadsregionen är tvåspråkiga och en aktiv insats krävs av föräldrarna ifall de vill att barnen ska uppnå en fullständig och balanserad tvåspråkighet. Det språkliga ansvaret vilar tungt både på den svenska dagvården och på det svenska skolsystemet. Det är viktigt att vidta åtgärder som stärker och utvecklar barnens svenska modersmål och deras finländska identitet. Den svenska dagvården och skolan behöver tillräckliga resurser och konkret stöd för sin verksamhet.

Svenska nätresurser

MeNy kommer även i fortsättningen att engagera sig i frågor som berör barns och ungdomars språkliga och identitetsmässiga utveckling.

Ett konkret exempel på detta är samsamarbetsprojektet SVIT (Svenskt IT-samarbete) som MeNy initierat som ett projekt mellan de allmänna biblioteken och skolorna i huvudstadsregionen. Syftet är främja kontakten och underlätta samarbetet mellan lärare och bibliotekarierna, att lyfta fram svenska nätresurser och att visa på de möjligheter som IT erbjuder som informationskälla och läromedel. Kontakträffor har ordnats under 1998 mellan lärare och bibliotekarierna i Mellannyland.

Under hösten erbjuds högstadierna och gymnaserna skolbesök av ett konsultteam, bestående av bibliotekarierna och lärare. Ämnen som tas upp är svenska nätresurser, läsförmedling och systematisk informationssökning. I projektet SVIT deltar Helsingfors, Esbo, Vanda, Grankulla, Kyrklätt och Sibbo. Tanken är att projektet kan fungera som en prototyp för gränslöst IT-samarbete och att resultaten i framtiden kan tillämpas även i andra regioner. Ett stort samsamarbetsseminarium för lärare och bibliotekarierna från hela Svenskfinland kommer att ordnas under vintern 1998 i Tammerfors.

Ungdomarna

Utbudet av fritidsaktiviteter på svenska är begränsat i huvudstadsregionen och ungdomarna identifierar sig inte ens alltid med de finländska alternativen. Även de finländska

ungdomarnas uppmärksamhet med sina större resurser, fysiska kollegor. Detta framgick bland annat av en stor läsvane- och medieundersökning som MeNy utförde bland 2000 urbana ungdomar 1995.

Slutsatsen blev att man borde satsa mera på finländsk svensk populärkultur. På svenska texter och på finländska medier för ungdomar. Därför är det glädjande att Radio Extrem numera finns. Vardagslivet domineras dock för de flesta av finskan och svenskan tenderar bli ett privatprat för skolan och (delar av) familjen.

MeNy-projektet har initierat en svensk fritidsutställning, Urban expo, för ungdomar i huvudstadsregionen för hösten 1998. Syftet med Urban Expo är att lyfta fram alla svenska fritidsaktiviteter som försiggår inom och utanför föreningar och organisationer i Mellannyland. Avsikten är också att genom detta samsamarbetsprojekt fördjupa kontakten mellan de svenska föreningarna, skolorna och organisationerna. Urban expo riktar sig till tonåringar i åldern 13-19 år och pågår 8-9 oktober 1998 på Kabelfabriken i Helsingfors.

MeNy kommer även i fortsättningen att samarbeta med och stötta den Svenska Produktionskollektivan SVEPS i dess verksamhet. SVEPS ger en 4-6 månader lång studie- och arbetspraktik för ungdomar, som saknar studie- eller arbetsplats. SVEPS finns på Simonsngatan 8 i Helsingfors, tfn 09-27092830, www.kaapeili.fi/~sveps

Kulturstad 2000

Helsingfors är en av de nio europeiska kulturstäderna år 2000. Året ger goda möjligheter för svensk profilering för olika slag av evenemang. Nina Gran är svensk koordinator för Helsingfors 2000 och samordnar de svenska satsningarna under året. Idéträffar med anledning av Helsingfors 2000 ordnas på under hösten på olika håll i huvudstadsregionen. De nyländska träffarna ordnas delvis i samarbete med Nyländs förbundsstyrelse, som arbetar med finsk koordinering av nyländska projekt under kulturstadsåret. En tvåspråkig kulturkalender för åren 1999 och 2000 planeras för kommunerna utanför huvudstadsregionen. Man kan gärna kontakta Nina Gran för att diskutera projektidéer, tfn 09-685 67 55 eller nina.gran@kaapeili.fi

MeNy avslutar nu sitt åttonde samsamarbetsår och verksamheten fortsätter att expandera. Under hela sin verksamhetstid har MeNy engagerat sig i många aktuella svenska frågor, initierat gränslösa samsamarbetsprocesser och åtagit sig diverse udda uppgifter av finländskt intresse. Fördelen med MeNy är flexibiliteten och förmågan att reagera snabbt vid behov. Den pragmatiska syn på gränslöst samarbete som MeNy lanserat vinner numera gehör på många håll, vilket kan ses som resultatet av långsiktigt arbete under hela 1990-talet.

RRR-projektet - en rödgl träd genom kulturåret

Kultur är vardag. Kultur på svenska är livskvalitet.

Tanken med RRR-projektet var att skapa en rödgl träd genom kulturstadsåret. Vi ville spänna upp ett svenskt paraply för allt smått och stort, som påjok under året. RRR blev också en plattform för diskussion, drömmar och profilering - tack till er alla som bidrog till detta!

Vivet redan att tiotusentals människor deltog i RRR-programmen under året. Här följer några exempel: Ett fyrtiotal olika RRR-program ordnades i Aktiasalen under året. Ungefär tusen människor deltog i Namsdagsskalsat under årets lopp och många intressanta livsöden rullades upp. Sirius spelade gatuteater på svenska för ca tiotusen entusiastiska personer i alla nio kulturstäder. RRR-tidningen spreds över hela Svenskfinland och RRR-jingeln spelades ofta i samband med svenska kulturstadsinslag i medierna. RRR:s och Luckans evenemangskalender blev populär. Ca 300.000 personer besökte Växthus och Tolövikens konstträdgårdar under sommaren. RRR-vimplarna vajade över hela huvudstadsregionen i 365 dagar.

Ändå är det inte publikmängderna som avgör om ett projekt är lyckat. Vi tror att varje enskilt möte och varje upplevelse i sig är viktigt. Det är meningsfullt att (åter)upptäcka sin stad och sin kultur.

Glad Jul och God Nytt År! önskar RRR-teamet

I Verandan ordnades program fyra dagar i veckan för olika målgrupper med bland annat soppteater, konserter och aktuella lågtröskeevenemang. Luckan erbjöd en scen för diskussion och debatt samt högklassiga program för barnen. Det fanns även ett behov av att lyfta fram kulturaktörer och erbjuda en scen för unga konstnärer och aktörer. Verandan, som verkade i Glaspalatset under åren 2002–03, producerade över 200 kulturprogram enbart under år 2003, vilket gjorde att finansierarna insåg Luckans potential som träffpunkt och permanent kulturscen. Verandans omfattande program möjliggjorde Luckans flyttning från Glaspalatsets 40 m² till Simonsngatans 400 m² stora utrymme. I nya Luckan blev Verandan en permanent scen för kultur med samma mål och metoder som tidigare. I Verandan erbjöds saftsalonger och filocaféer, teaterföreställningar för barn och vuxna på dagar och kvällar samt många andra program. Småningom tog Luckan själv över hela kulturverksamheten, så staden drog sig ur samsamarbetet. Med åren har Luckans funktion som informations- och kulturcenter ändrat, då all information finns på nätet. Behovet att träffas har dock inte försvunnit och det är fortfarande viktigt med fysiska möten, inte minst i den ungdomsrådgivnings- och den integrationsverksamhet, som numera finns i Luckan.

Produforum

Viktigt för kulturens infrastruktur blev även det stora och mångåriga Produforum-projektet, där Luckan var en av fyra parter, som under flera år utvecklade infrastruktur för det fria kulturfältet. Produforum utvecklades ur ett uttalat behov av gemensamma kontors- och repetitionsutrymmen för det fria kulturfältets aktörer i Helsingforsregionen. Målet var att skapa en mötesplats för samsamarbete mellan fria grupper, konstnärer, kulturproducenter och studeranden. Man ville också bygga vidare på goda nätverkserfarenheter från kulturhuvudstadsprojektet Rötter, Röster, Rum för att skapa fler sektoröverskridande samsamarbeten och samlingsplatser.

Produforum konkretiserade idén om att samsamarbete alltid lönar sig och projektet fick en viss kulturpolitisk betydelse. Nätverket har haft större bärkraft än om en enskild kulturaktör försökt påverka en fråga.

Tankar om verksamheten

Luckans roll har ändrat med tiden och en omdefiniering är viktig, anser Nina Gran.

– Mycket arbete och tid har satts ned på att utveckla samsamarbete och att involvera människor, vilket Luckan har lyckats bra med säger hon. Man ger och man tar, man lär sig och man delar med sig. Det är svårt att välja bort traditionella verksamheter, men också nödvändigt för att kunna utveckla nya uppgifter ordentligt. Luckan har en mångsidig verksamhet, som drivs med relativt små resurser. Luckan började som en anspråkslös aktör, men har med åren visat gott exempel till andra större och mer välresurserade organisationer som lyhörd förmedlare och mångsidig producent av svenskspråkig information och kultur.

NINA GRAN, SPECIALPLANERARE VID HELSINGFORS STAD, TIDIGARE PROJEKTCHIEF, ANSVARIG OCH SAKKUNNIG VID LUCKAN OCH DESS OLIGA KULTURPROJEKT.

Barnkultur på svenska i Finland

Luckan är ett finlandssvenskt informations- och kulturcenter. Det finns elva Luckan i Finland och alla arbetar med barnkultur. Luckans barnkulturcenter verkar som en nätverksorganisation.

Luckans barnkulturtjänster riktar sig till barn speciellt i åldern 0–12 år och barnfamiljer samt professionella som arbetar med barn. Barnkulturen innefattar evenemang såsom Kulturkarameller med öppna kulturföreställningar, egna kulturproduktioner, kreativa verkstäder i daghem och i LillaLuckan, familjecaféer och utställningar för barn samt hobbyklubbar. Vi upprätthåller också digitala plattformar som berör barnkultur.

LillaLuckan är Luckans barnkulturrum som idag finns i Borgå, Helsingfors, Kyrkslätt, Raseborg, Uleåborg, Åbo och Lahtis.

Luckan är medlem i *Förbundet för barnkulturcenter i Finland* som främjar verksamhetsförutsättningarna för professionellt drivna barnkulturcenter. Genom det nationella förbundet med sina 36 medlemmar samarbetar vi med andra center nationellt. Luckan driver också projekt, några av dem är Barnens rätt på jorden här i Norden med material som berättar om barnens rättigheter och de nordiska länderna. Projektet Tips om tillgänglighet i sin tur skapar information om hur kulturtjänster görs tillgängliga för fler målgrupper. Luckans pedagogiska material tas fram för att stötta småbarnspedagoger i det dagliga arbetet. I materialbanken på webben samlas också material och kulturinnehåll som riktar sig till barn, barnfamiljer och professionella som arbetar med barn. Innehållen kan ses online eller laddas ner kostnadsfritt och användas exempelvis i förskolan.

Kontakta Luckans barnkulturproducenter på adressen barnkultur@luckan.fi
Mer info om Luckans barnkulturtjänster finns här barnkultur.luckan.fi

PAMELA ANDERSSON, UTVECKLINGSKOORDINATOR, LUCKAN RASEBORG
SARA NORDLUND-LAURENT, BARNKULTURPRODUCENT, LUCKAN HELSINGFORS

Linda Bondestam, en av bilderna (Åland) ur Luckans utställning *Barnens rätt på jorden här i Norden*, 2022.

Bakgrund och historia

Luckan i Helsingfors fick sin första barnkulturproducent, Zusan Söderström, med hjälp av ett projektunderstöd från Brita Marias Renlunds minnesfond (BMR) år 2007. Även åren innan hade kulturprogram erbjudits de minsta i Helsingfors under namnet Saftsalonger, som startats och myntats av Nina Gran. Dessa salonger var mycket populära och välbesökta bland barnfamiljerna i huvudstadsregionen.

Sedermera erhöles även bidrag för utvecklingsarbetet via EU-projektet *Produforum Nyland* under perioden 2008–2014. En första LillaLuckan kunde inleda sin verksamhet med allehanda kultur- och sociala aktiviteter för barnen och familjerna år 2014 i Kampens köpcenter som stöddes av BMR. Lillaluckan flyttade senare till Forumkvarteret 2017 i anslutning till Luckan i Helsingfors. Från 2016 började Luckannätverket regelbundet samlas för planering av Luckans barnkulturverksamhet under ledning av eldsjäl, barnkulturkoordinator Elin Sundell, och gemensamma turnéer och program verkställdes i hela landet. Också föreningen Luckan rf. blev medlem i det nationella barnkulturcenternätverket och fick status som barnkulturcenter i landet år 2014. Detta bl.a. som ett resultat av en utredning om barnkulturverksamheten som utfördes av Sydkustens landskapsförbund i form av samarbetsprojekt med Luckan (år 2012). Utredningen finansierades av Undervisnings- och kulturministeriet (UKM) och pekade på stora skillnader i finansieringsstrukturen av barnkulturen på finska och svenska. En stor del av barnkultur på svenska stöddes med hjälp av privata understöd. Första statsunderstödet för verksamheten beviljades av UKM vilket vi såg som en arbetsseger för det svenskspråkiga barnkulturarbetet i landet. Övriga lillaluckan i landet kunde öppnas från år 2018 med inledning i Raseborg.

Även tillgång av verksamheter och tjänster för barn med specialbehov behövde utredas. Åren 2014–2015 utförde föreningen Luckan en kartläggning, *Tillgänglig barnkultur – Ett underlag för fortsatt arbete för en ökad funktionshindermedvetenhet inom svenskspråkig barnkultur i huvudstadsregionen*, som utfördes av Sanna Huldén.

LillaLuckan är ett svenskt rum för barnkultur i Helsingfors, beläget på Georgsgatan 27. (Foto: Linda Sundberg)

Arbetet genererade i olika konkreta aktiviteter och tjänster riktat till barn med specialbehov i huvudstadsregionen samt stödmaterial rörande tillgänglighet.

Luckan idag koordinerar, producerar material och evenemang, utbildar och informerar om tjänster som riktar sig till barn och unga med olika slag av specialbehov, www.tillgangligt.fi.

SAMMANSTÄLLT AV JESSICA LERCHE

(Foto: Barbro Ahlsted)

LUCKAN UNGINFO

Bakgrund och historia

En specialiserad tjänst för ungdomar – UngInfo – startades upp av Luckan i Helsingfors år 2003 i form av samarbete med Helsingfors stad. Uppdraget var då som nu att erbjuda information, personlig rådgivning och handledning för svenskspråkiga unga i staden. År 2006 utvidgades tjänsten UngInfo till att också omfatta de övriga städerna i huvudstadsregionen och fr.o.m. 2008 kunde man också erbjuda ungdomsinformations- och rådgivningstjänster vid andra Luckan i södra Finland tack vare statsbidrag från Undervisnings- och kulturministeriet (UKM). UngInfo-knutpunkter startade i Åbo, Raseborg, Kyrkslätt och Borgå.

Förutom att erbjuda vägledningstjänster fysiskt gjordes satsningar på utveckling av digitala stödtjänster. En anonym frågetjänst för unga utvecklades av Luckan år 2008 som den svenskspråkiga motsvarigheten till den finska frågetjänsten nuoret.info, under namnet fraga.fi. Uppdraget var att erbjuda frågetjänster för unga först i huvudstadsregionen, sedermera att omfatta södra Finland. Motsvarande tjänst i Österbotten leddes av Decibel i samkommunal regi. Idag drivs frågetjänsten Våga fråga i samarbete av Decibel och Luckan.

År 2010 utsågs Luckan av UKM till en nationell servicecentral för ungdomsrådgivning och 2018–2019 till ett nationellt kompetenscenter med fokus på info-, rådgivning och digitala stödtjänster för unga. År 2016 övertog Luckan i Helsingfors verksamheten De Ungas Akademi, som nu utgör en del av Luckans ungdomsverksamhet.

År 2014 blev Luckan huvudman för chatttjänsten Sluta Panta, som startat som ett samarbetsprojekt tillsammans med svenska YLE och Finlands svenska skolungdomsförbund m.fl. Tjänsten går idag under namnet Ärligt talat och har i synnerhet under dessa pandemitider varit uppskattad av de unga. Fr.o.m. 2018 utvecklades chatttjänsten till att också erbjuda psykologstöd online.

Sedan 2007 erbjuder UngInfo föreläsningar och workshoppar till skolor för att underlätta en god fungerande vardag för unga, bland annat inom tematikerna Flytta hemifrån, Steget ut i arbetslivet, Nätrespekt och Ett jämlikt samhälle. Dessa skolpaket har utvidgats och utvecklats under årens lopp anpassat efter de behov som just då är aktuella i samhället. Skolbesöken underlättar att nå ut till fler unga med UngInfos övriga tjänster.

UngInfo har också erbjudit professionella inom ungdomsområdet olika kompetenshöjande tjänster. Till exempel har Luckan sedan 2011 arrangerat de nationella finlandssvenska ungdomsdagarna för det svenskspråkiga

ungdomsfältet. År 2017 gav Luckan ut *En utredning om det finlandssvenska ungdomsarbetet*.

UngInfo har också initierat och lett olika EU-finansierade samarbetsprojekt som stöder och fördjupar vår verksamhet: På samma linje i samarbete med Finlands Svenska Idrott vars syfte var att stärka respekt inom idrott och ungdomsverksamhet och Stora Komet tillsammans med yrkeshögskolan Novia vars uppgift var att utveckla vägledningen för unga i Nyland.

Tjänster och verksamheter idag

Luckan UngInfo erbjuder information, vägledning och fortbildning för unga i åldern 13–29 år på svenska. Vi fokuserar på individuellt bemötande, delaktighet och att vara tillgängliga där unga rör sig. Ungdomsverksamheten upprätthåller ett brett utbud information- och vägledningstjänster, med tyngdpunkt på digitala tjänster såsom *Ärligt talat*-chatten, *Våga fråga*-tjänsten, *Hitta rätt* och *Chatt- och telefonkalendern*. Alla tjänster samlas på hemsidan ugninfo.fi. UngInfo satsar också på närvaro i skolan, genom att erbjuda föreläsningar i vardagskompetenser, såsom Flytta hemifrån, och diskrimineringsförebyggande workshoppar, som våra Respekt-paket. Luckan UngInfo erbjuder också information och fortbildning på svenska till professionella inom ungdomssektorn.

JESSICA LERCHE, LISELOTT LINDÉN

(Foton: Fredrik Enges)

LUCKAN INTEGRATION

Våra tjänster och aktiviteter

Luckan Integration erbjuder vägledning- och rådgivningstjänster samt utbildningar och evenemang både för inflyttare och andra intresserade. Vårt integrationsteam är mycket internationellt med anställda från nio olika länder och möjlighet att ge service på minst elva olika språk. Luckan Integration ordnar årligen ca 70 evenemang i Helsingfors och över 800 vägledningar i Helsingfors, Esbo, Kyrkslätt och Borgå. Vi ger också vägledning över nätet.

Vi erbjuder också medverkan i nätverkskonceptet Cirkeln och mentorprogrammet FIKA.

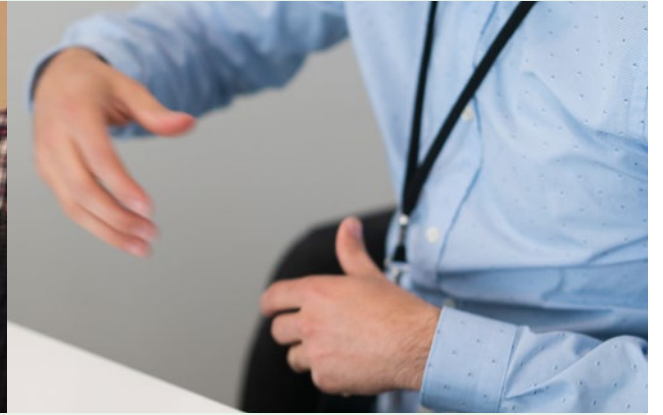
Vi upprätthåller webbsidorna integration.luckan.fi, fritid.fi och welcome.fi, en Facebook-sida och distribuerar månadsbrev om aktuellt. Vi startar olika samarbetsprojekt samt erbjuder fortbildningar och kompetenshöjning för alla intresserade av integration.

(Foto: Eva Persson)

(Foto: Eva Persson)

(Foto: Fredrik Enges)

Lite historia och info om våra olika projektsatsningar

Luckans integrationsarbete startade med projektet Bridge år 2008, finansierat av Penningautomatföreningen (PAF). Man konstaterade att 20 procent av Luckans besökare talade engelska, det vill säga de var vuxna invandrare. De hade först hittat till Luckan genom projektet Ny i stan, som drevs åren 2002–2004 och även finansierades av PAF. På grund av vår lågtröskel-princip, öppenhet och kostnadsfria informations- och vägledningstjänster samt fri tillgång till datorer fortsatte kunderna komma till Luckan.

Bridges huvudmål var att skapa förutsättningar och möjligheter för invandrare att lättare integreras i det finländska samhället. Främst via arbete, utbildning och fritidssysselsättningar och projektet stödde detta genom bl.a.

handledning, coaching och utbildning. Projektet ville också bedriva verksamhet som leder till en attitydförändring i samhället rörande invandrare och deras integrationsmöjligheter.

Syftet med Bridge var att bli ett bestående resurscenter i regionen och 14 år senare är Luckan integration en viktig aktör inom integrationsarbetet i huvudstadsregionen med spetskompetens om svensk integration. Genom åren har vi drivit ett flertal projekt för att stödja målgruppen, utveckla våra tjänster samt utöka samarbetet med andra aktörer. Ofta har projekten varit möjliga tack vare EU -finansiering.

Ett axplock är:

FIKA 2015–

I det 6-månader långa mentorprogrammet FIKA paras en person som behöver stöd i sin integrationsresa med en mentor som känner sig etablerad i det finländska samhället. FIKA är ett mycket omtyckt och bestående mentorprogram inom Luckan integration.

Dörren 2018–2022

Det professionella nätverksprojektet Dörren matchade lokala och utlandsfödda professionella inom samma bransch för ett möte. Målet var att öka de utlandsfödda professionellas nätverk och på så sätt öka deras möjligheter till anställning.

Frendi 2016–2018

Frendi ville skapa naturliga kontaktytor mellan majoritetsbefolkningen och unga invandrare. Målsättningen var dels att öka den dubbelriktade integrationen i samhället med fokus på unga, och dels att motverka marginaliseringen av unga invandrare och stärka deras känsla av delaktighet i närsamhället. Cirkeln växte fram ur Frendi. Det utformades som ett socialt program där personer som inte känner varandra möts och gör något roligt tillsammans. Cirkeln har blivit en bestående del av vår verksamhet.

Kompetenscentret för svensk integration 2019–2022

Kompetenscentrets målsättning var att förbättra den svenska integrationen så att nyanlända vuxna, familjer, barn och unga har möjlighet att integreras i huvudstadsregionen på ett sätt lämpligt för dem. Det gjordes bl.a. genom att arbeta fram en strategi och att ge riktad information till målgruppen. Projektet finansierades med privata fondmedel.

CROSS 2016–2018

Målet med samarbetsprojektet CROSS var dubbelt; dels att förbättra integrationen av invandrare i Finland och Estland med hjälp av kamratstöd, dels att lägga grunden för ett nordisk-baltiskt samarbetsnätverk i integrationsfrågor.

Stig in 2: 2020–2022

Ett samarbetsprojekt med Åbo Akademi och Folkhälsan. Målet är att vi genom verksamheten bidrar till att barn och unga som flyttar till Finland inte enbart integreras utan på riktigt blir inkluderade i samhället.

Idag är du äldre än du någonsin varit,
men också yngre än du någonsin kommer att bli.

140-åringen gratulerar 30-åringen!

LUCKAN

MILSTOLPAR

1992 grundandet av Luckan, start som infolucka i Svenska Teatern i form av projekt. Luckan startade som en informationslucka intill biljettluckan på Svenska teatern, därav namnet "Luckan".

1998 flytt till Glaspalatset och blev det första finlandssvenska informationscentret i huvudstaden. Nu börjar Luckan sälja biljetter och böcker och musik, på svenska.

1999 växer Luckanfamiljen då Kulturföreningen Grand startar Luckan i Borgå.

2000 Kulturhuvudstadsåret. Luckan bygger den första finlandssvenska evenemangskalendern, kallad Evenemangskalendern, på nätet. Luckan Åbo och Luckan Kyrkslätt öppnar dörrarna.

2001 grundas Föreningen Luckan rf. Samma år startar Luckan Karleby.

2002 öppnas Luckan Kimitoön och Luckan Raseborg. Föreningen Luckan i Helsingfors startade projektet Ny i stan, med finansiering från RAY (nuvarande Social- och hälsoorganisationernas understödscentral (STEA). med uppdrag att hjälpa nyinflyttade i huvudstadsregionen med att hitta jobb, studieplats, boende och fritidsaktiviteter. Projektet lockade allt fler invandrare till Luckan, även personer med annat modersmål än svenska och / eller finska.

2003 startar kulturprojektet Verandan i samarbete med Helsingfors stads kulturcentral, med finansiering från Svenska kulturfonden. Under året ges en kavalkad med hundratals svenska kulturevenemang ur olika genrer mitt i huvudstadens hjärta, i Glaspalatset. Samma år bygger Luckan upp, och lanserar, FYRK.FI – om stipendier och understöd på svenska i Finland.

2004 flyttar Luckan Helsingfors till Forumkvarteret i Helsingfors.

2005 startar utvecklingsprojektet UngInfo, Luckan driver den svenska ungdomsinformationen i huvudstadsregionen

2007 startar kulturprojektet Produforum med finansiering från Europeiska Socialfonden. Projektet pågår i sju år och skapar bestående serviceelement för kulturfälten på svenska i Finland.

2008 startar integrationsprojektet BRIDGE med finansiering från RAY (nuvarande STEA). Ett projekt som stöder invandrare i deras integrationsprocess. Idag en integrerad del av Luckan Integration.

2009 öppnar Luckan Sydösterbotten i Kristinestad, Närpes och Kaskö. Samma år blir Luckans konst- och kulturverksamheter för barn en egen Luckanverksamhet kallad Luckan Barnkultur.

2010 UngInfo utses till nationell servicecentral för ungdomsinformation i landet av Undervisnings- och kulturministeriet (UKM).

2012 startar Luckan integrations- och mentorskapsprojektet FIKA (Förening, Integration, Kommunikation, Aktivitet). Luckan medverkar också i projektet Delaktig i Finland. Samma år ingår föreningens barnkulturprogram i barnträdgårdsläroverutbildningen vid Helsingfors universitet.

2014 utses Luckan till ett nationellt barnkulturcenter av Undervisnings- och kulturministeriet. Samma år öppnas LillaLuckan i Kampens köpcentrum. Ett tillgängligt barnkulturrum på svenska mitt i huvudstaden.

2015 öppnar Luckan Tammerfors. Föreningen Luckan startar Nya Verandan i oktober, för sociala och kulturella program, på Georgsgatan 31 i Helsingfors.

2016 startar Luckan Uleåborg.

2017 Luckan utför den nationella finlandssvenska ungdomsutredningen, <https://luckan.fi/den-finlandssvenska-ungdomsutredningen/>. LillaLuckan flyttar till större lokal i Forum.

2018 Luckan utnämns till nationellt kompetenscenter inom ungdomsområdet av UKM. Det nationella utvecklingsprojektet – På samma linje – med Finlands Svenska Idrott inleds (EU-projekt), <https://sammalinje.fi/>

2019 Luckan Helsingfors flyttar till Amos, till större lokaler i två våningar på Georgsgatan 27, nya lokaler och möjligheter. Luckan Lahtis inleder sin verksamhet.

2020-2021 Den digitala Luckan med olika nätlösningar för Luckans service och tjänster dominerar pga. pandemin. Luckan förnyar sina kriterier för koncept och medlemskap.

2022 Luckan som koncept fyller 30 år.

